

Kariéra vědce se dá nastartovat už na střední škole

Celostátní soutěž Středoškolská odborná činnost (SOČ) pomáhá už několik desetiletí studentům středních škol a gymnázií proniknout do tajů vědecké práce. Jihomoravští středoškoláci mohou využít nabídku témat, kterou na svém webu zveřejňuje JCMM. Sdružení propojuje studenty se školiteli a zároveň poskytuje pro vybraná témata také finanční dotaci.

Řadu témat každoročně nabízí Agronomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně. Jedním ze školitelů, kteří se pravidelně do SOČ zapojují, je i Tomáš Vyhnánek z Ústavu biologie rostlin. „Letos řeším se dvěma studenty Střední průmyslové školy chemické Brno téma zaměřené na detekci variability DNA rostlin,“ říká vědec. Studenti si vytvořili svoji vlastní

kolekci odrůd růží, které následně po izolaci DNA pod vedením školitele podrobí detekci variability DNA pro zhodnocení různorodosti. „Věřím, že čas strávený v laboratoři při analýzách, při sepisování vlastní SOČ a při přípravě prezentace na základní kolo v únoru 2023, bude pro studenty odrazovým můstkem pro jejich další rozvoj a možné budoucí studium na univerzitě,“ přibližuje Vyhnánek.

K dalším tématům, která v letošním ročníku Agronomická fakulta prostřednictvím JCMM vypsala, patří například využití GPS technologií při výcviku koní, značení protilátek nanočásticemi, elektromobilita jako mobilita budoucnosti, energetické využití odpadů nebo potenciál zlepšení třídění odpadu v domácnostech a mnoho dalšího. Na vybraná témata JCMM navíc přispívá dotací v řádu tisíců korun.

V současnosti běží 45. ročník soutěže, který vyvrcholí v červnu 2023 celostátní přehlídkou SOČ. Registrace k tématům pro 46. ročník bude spuštěna počátkem roku 2023. **Všechny podrobnosti včetně harmonogramu a přehledu témat najdou středoškoláci z Jihomoravského kraje na webu sockari.cz.**

„Spolupráci se středoškoláky hodnotím velmi pozitivně. Díky vedení SOČ jsem mohl poznat uvažování studentů středních škol a gymnázií a jejich odhodlání naučit se něco nového nad rámec středoškolské výuky. Tento elán je i pro mne motivací zamyslet se, jak udělat věci zajímavější a poutavější,“ říká Vyhnánek. Studenti se školitelem stráví minimálně půl roku v laboratoři, kdy společně řeší zvolené téma. „Je velká radost, když se pak se studenty setkáte za pár let a vzpomínáte na čas v laboratoři, případně se s nimi vídáte jako se studenty univerzity v bakalářském nebo magisterském studijním programu,“ dodává Vyhnánek. Za svůj zatím největší úspěch v roli vedoucího SOČ považuje umístění Michaely Slánské z roku 2016, kdy obsadila 3. místo v celostátním kole soutěže s prací zaměřenou na detekci variability u konopí.

Jana Káňová a Vítek Šlampa studenti Střední průmyslové školy chemické Brno

Proč jsme si vybrali téma detekce variability DNA rostlin? Již od prvního vyhlášení témat pro zpracování SOČ jsme věděli, že bychom se rádi zaměřili spíše na témata z biologie. Od malička nás oba příroda a její rozmanitost velmi zajímala a lákala, když jsme tedy objevili téma od pana docenta Vyhnánka s možností podívat se některým druhům rostlin přímo do nitra jejich buněk, zkoumat jejich DNA a více si přiblížit práci v mikrobiologické laboratoři, ihned jsme věděli, že bychom se tímto rádi zabývali. Hned od prvního setkání jsme byli více než nadšeni z ochoty a vstřícnosti, která se nám dostávala a již nyní se těšíme na další spolupráci.

